

Az altalaj AL-oldható PK-tartalma

MÁTÉ SÁNDOR és MARKÓ ANDRÁS

Somogy megyei Növényvédelmi és Agrokémiai Állomás, Kaposvár

Az altalajnak a növények táplálásában, elsősorban aszályos időjárás esetén betöltött szerepét a köztudat elismeri. Ugyanakkor az altalaj oldható tápanyagtartalmáról, annak változásáról kevés információval rendelkezünk. Ezért a MÉM NAK által 1987-ben szervezett többrétegű tápanyagvizsgálattal lehetőség adódott az ismereteink gyarapítására.

A program keretében Somogy megye területén, arányosan elosztva 390 ponton, átlagosan 600 hektáronként, fúrással feltárt szelvényekből a 0-30, 30-60 és 60-90 cm-es mélységből történt mintavétel. A vizsgált agrokémiai paraméterek közül az $AL-P_2O_5$ és az $AL-K_2O$ értékelését tartottuk szükségesnek.

Vizsgálati szempontok

A megyére jellemző, nagyobb részarányal bíró talajtípusok:

- agyagbemosódásos barna erdőtalaj,
- típusos Ramann-féle barna erdőtalaj,
- rozsdabarna Ramann-féle erdőtalaj,
- csernozjom barna erdőtalaj

tápanyagprofiljának összehasonlítása átlagadatok alapján /1. táblázat/.

Az intenzív műtrágyázás korszaka előtt, és annak kezdeti időszakából származó analóg vizsgálatok összevetése a jelenlegi tápanyagprofilokkal. Mivel a hatvanas években a P-meghatározás DL-módszerrel történt, az összehasonlításhoz a SARKADI /1975/ által javasolt szorzószámmal átszámítottuk az akkor készült vizsgálati eredményeket. Az oldható kálium meghatározásához annak idején a NEHRING-VÁRALLYAY eljárást alkalmazták az OMMI laboratóriumai /1. és 2. táblázat/.

A többrétegű feltárással kapott tápanyagprofilok összehasonlítása genetikai szintek szerint vizsgált tápanyagprofilokkal, amiből az adott célú mintavétel módszertanának helyességére lehet következtetni /3. táblázat/.

Megállapítások

Az eltérő szelvényfelépítésű és mechanikai összetételű talajtípusok eredeti tápanyagprofilja között feltehetően meglévő különbség az intenzív műtrágyázás következtében mostanáig elmosódott.

1. táblázat

Somogy megyére jellemző talajtípusok tápanyagprofilja 1987-ben

Talajtípus	Szelvény, db	AL-P ₂ O ₅ , ppm			AL-K ₂ O, ppm		
		Mintavétel mélysége, cm					
		0-30	30-60	60-90	0-30	30-60	60-90
Agyagbemosódásos barna erdőtalaj	115	167	99	89	169	131	113
Típusos Ramann-féle barna erdőtalaj	92	180	98	77	201	138	102
Rozsdabarna Ramann-féle erdőtalaj	58	159	104	96	169	134	105
Csernozjom barna erdőtalaj	37	158	67	49	219	148	103

2. táblázat

Somogy megyére jellemző talajtípusok tápanyagprofilja 1964-1969-ben

Talajtípus	AL-P ₂ O ₅ átszámítva DL-P ₂ O ₅ -ből, ppm				K ₂ O /NFHRING és VÁRALLYAY eljárása szerint/, ppm			
	Genetikai szint							
	I.	II.	III.	IV.	I.	II.	III.	IV.
Agyagbemosódásos barna erdőtalaj	52	37	30	9	97	47	59	27
Típusos Ramann-féle barna erdőtalaj	43	27	18	15	81	35	30	35
Rozsdabarna Ramann-féle erdőtalaj	42	26	26		68	36	35	
Csernozjom barna erdőtalaj	60	36	21		137	90	70	

3. táblázat

Somogy megyére jellemző talajtípusok tápanyagprofilja genetikai szintek szerint /1984-1987/

Talajtípus	AL-P ₂ O ₅ , ppm				AL-K ₂ O, ppm			
	Genetikai szint							
	I.	II.	III.	IV.	I.	II.	III.	IV.
Agyagbemosódásos barna erdőtalaj	140	70	75	59	178	107	89	65
Típusos Ramann-féle barna erdőtalaj	112	60	50	49	140	107	78	71
Rozsdabarna Ramann-féle erdőtalaj	145	78	78	63	164	108	78	61
Csernozjom barna erdőtalaj								

Az 1. és 2. táblázat adatainak összehasonlításával megállapítható, hogy a két évtizeden át alkalmazott intenzív műtrágyázás következtében nemcsak a feltalaj, hanem az altalaj oldható PK-tartalma is növekedett, feltehetően a lazább talajoké /rozsdabarna Ramann-féle barna erdőtalaj/ valamivel nagyobb, a kötöttebb talajoké kisebb mértékben. E megállapítás alapján szükségtelennek látszik a szántó esetében az altalajtrágyázás kérdésével foglalkozni.

A mechanikus, rétegenkénti mintavételnél nem, de a genetikai szintek szerinti mintázásnál az agyagbemosódásos barna erdőtalaj esetében a P-profilnál, a művelt szint alatt "befűződést" találunk. A befűződés feltételezhetően azt jelzi, hogy a második szintből nagyobb mérvű a tápanyagfelvétel, mint amennyi oda anyagmozgással lejut.